

Wrapping It Up

—

הטמנה בשבת

~~~~~

Source Sheets – מראה מקומות

Compiled by:

Rabbi Yitzchak Kowalsky

יום א' לפרשת משפטים תשע"ז

ST. LOUIS
KOLLEL

ספקא הוא יוספקא דרבנן לקולא: ^כ (ואמר) רבא מפני מה אמרו ליה מומנין בדבר שאינו מוסיף הבל משחשכה גזרה שמא יירתיח אמר ליה אביי אי הכי בין השמשות נמי ניגזר א"ל סתם קדירות רותחות הן ואמר רבא מפני

מיקרי שבתה מעלייתא וספקא דבין השמשות שפיר דמי: בין השמשות קונה עירוב שהוא תחילת קדושת היום: נאכל. שאכלו כלב או אדם: שפירב עליו מצטוד יוס. הניח עירוב

לסוף התחום מצטוד יוס ולא הספיק להחשיך ממש עד שנאכל בין השמשות: שניהם קנו עירוב. דלגבי האי שנאכל בין השמשות משוינן ליה ליליא ואמרינן כבר קדש היום צטוד העירוב קיים וקנה עירוב דהלכה כר' יוסי דאמר בעירובין (דף לה.) ספק עירוב כבר ולגבי דהאי שהונח עליו בין השמשות ונתקיים עד שחשכה משוינן לבין השמשות יממא ועדיין לא קדש היום כשהונח ונמצא שהיה שם כבר בשעת קניית עירוב: צטוד ליכני. זה שהונח עליו בין השמשות: קמא לא ליכני. שהרי נאכל מצטוד יוס: ה"ג ספקא דרבנן היא. כלומר היא מלמדת דמספקא לן אי בין השמשות יממא או ליליא צמילמא דרבנן איתרע לן בעירובי תחומין דרבנן וכל ספקא דרבנן לקולא: ה"ג אמר רבא מפני מה אמרו אין עומנין בדבר שאינו מוסיף הבל. כגון למר ומוכין: משחשכה. דמתנן במתניתין ועומנין את התמין טעמא דספק חשכה הוא ודאי חשכה אין עומנין וסתם הטמנה בדבר שאינו מוסיף הבל דאילו בדבר המוסיף הבל אפי' מצטוד יוס אסור דמתנן בפ"ד (דף מו:) אין עומנין לא בגפת כו' גזירה שמא ימלא קדרתו שנצטננה כשירצה להטמינה וירתיחנה תחילה ונמצא מצטוד בשבת: אי הכי בין השמשות נמי ניגזר. דהא שבות מעלייתא היא דהא איכא גזירת איסור דאורייתא ותנא דמתניתין אית ליה דגזרו על השבות ציה"ש דקמני אין מעשרין את הודאי: רוסחוס הן. שסמוך לציה"ש הוא מעצירם מעל האור וליכא למיחש לשמא נצטננה וירתיחנה:

דף עין. פירש רשב"א דאין יף עין ולא בזמן גדול כמו ש רבי יוסי אין מסתפק בבין אני מכיר ונכיר זו מתי זה

מפני מה אמרו אין עומנין בדבר המוסיף הבל ואפילו מצטוד יוס. דמתנן לקמרי' לא צנשת ולא צובל ואף על גב דסתם הטמנה מצטוד יוס הוא דהא אכרינן משחשכה: צרמץ. אפר המעורב בגחלים: ויעמין. דהא מצטוד יוס הוא: גזירה שמא יחטה בגחלים. משחשכה שצא לצשל הקדרה שלא צשלה כל צרכה וגזרו אף צצישלה כל צרכה עד שיגרופ או שיקטוס. והכי מסקינן צפרק כירה (דף לו:) דאמר ר' רבי קטמה והוצערה משהין עליה חמין שהוחמו מצטוד יוס כל צרכן ותצשל צצישל כל צרכו וכן אמר רבי יוחנן^ט מן היום ומן הלילה. כלומר

מפני מה אמרו אין עומנין בדבר המוסיף הבל ואפילו מצטוד יוס גזירה שמא יטמין ברמץ שיש בה גחלת אמר ליה אביי ויטמין גזירה שמא יחטה בגחלים: ת"ר ביה"ש ספק מן היום ומן הלילה ספק כולו מן היום ספק כולו מן הלילה ממילין אותו לחומר

2. שו"ע או"ח סי' רנז' סעי' ח' -

לנהג כן בשאר מקומות: ח אף על פי שמתר להשהות (לו) קדרה על גבי פירה שיש בה גחלים על פי הדרכים שנתבארו בסימן רנ"ג (ס"ב), א אם הוא מכסה בבגדים, אף על פי שהבגדים אינם מוסיפים הבל מחמת עצמן, מכל מקום (לה) מהמת אש שתחתייהם מוסיף הבל * [ואסור]. וומיהו (לט) כל שהוא בענין שאין הבגדים נוגעים בקדרה, אף על פי שיש אש תחתיה פיון שאינו עושה דרך הטמנה שרי. (מ) הלכך היכא שמעמיד קדרה על גבי פירה או פופה שיש בהם גחלים (מא) ואין שולי הקדרה * נוגעים (י) בגחלים, שהוי מקרי ומתר על פי הדרכים שנתבארו בסימן רנ"ג (סג). וואם נתן על הקדרה פלי (מב) רחב שאינו נוגע בצדי הקדרה ונתן בגדים על אותו פלי רחב מתר, דכיון שאין הבגדים נתונים אלא על אותו פלי רחב שאינו נוגע בצדי קדרה (מג) אין כאן הטמנה. (מד) וכן מתר להניח הקדרה בתנורים שלנו על ידי שיתן בתוכה חתיכה חפה, (מה) והוא שלא תהא הקדרה נוגעת בגחלים, ואף על פי שמכסה פי התנור בבגדים פיון שאין הבגדים נוגעים בקדרה לאו הטמנה היא ושרי.

צריך לומר אם עבר ושתה. הגה: * ונהגו להקל כסברא האחרונה. [וכל זה בענין שהיה, שהקדרה יושבת (מה) * על פסא של פרזל או על גבי אבנים ואינה נוגעת בגחלים, אבל (מה) הטמנה על גבי גחלים לדברי הפל אסור. הגה: ויש אומרים דאפלו אם הקדרה עומדת על גבי האש ממש, (מו) כל זמן (מה) שהיא מגלה למעלה לא מקרי הטמנה (מט) ושרי. וכן הטמנה.] * רק שגזריים לנתקן קצת קרם השבת מן האש כדי שיוכל

הוראת מרן במקום מנהג

א. ועדיין יש לנו לדון בענין מה שקיבלנו הוראות מרן, דהנה ידוע שבמקום מנהג לא קיבלנו הוראות מרן, כגון מה שנהגו להקל להשהות תבשיל שנתבשל כמאכל בן דרוסאי, אף שאין בן דעת מרן, ומשום המנהג, וכמ"ש מהר"ם בן חביב, והובא בספר ארץ חיים בסימן רנ"ג סעיף א'. וכן לענין הטמנת קדרה העומדת ע"ג האש ומכוסה בכנדים, נהגו דלא כמרן, וכמ"ש בספר ארץ חיים בסימן רנ"ז סעיף ה' בשם מהר"ם בן חביב, ונתבארו ענינים אלו כאורך להלן בפרק י"ז בכאורים לתשובה ה' ולתשובה י', ע"ש. והוא מטעם מש"כ מרן בהקדמתו לב", שאם בקצת ארצות נהגו איסור בקצת דברים, אעפ"י שאנו נכריע להיפך, יחזיקו במנהגם. הרי שאף מרן הסכים לכך. אלא שיש לנו לדון

הגדים) בשם שבלי לקט (פי"ט), ובדיעבד יש לסמך על זה ובלבד (יב) שלא יהא רגיל לעשות כן): ב האפלו תבשיל שנתבשל כל צרכו (יג) אסור להטמין בשבת, אפלו בדבר שאינו מוסיף הבל. ומפל מקום (יד) לשום כלים על התבשיל כדי לשמר מן העכברים או כדי שלא יתטנף בעפרורית שרי, שאין זה כמטמין להחם אלא כשומר ונותן פסוי על הקדרה * (ועין לעיל סימן רנ"ג): ג יאלו הם דברים המוסיפים הבל, פסלת של זיתים

(יד) לשום כלים וכו'. היינו אפלו בגדים שמעמידין את החם של הקדרה שלא יצטנן, אפלו הכי שרי כיון שאינו מכונן לזה:

יקרתו קבלתי וכ"ת הניע לנו פסיקומיו להלכה בענין השתמשות כלי קדרה המכונה סלו-קוקר שהוא כלי אלקטרי לבישול איטי של מאכלים, והרבה משתמשים בו בש"ק בארה"צ וגם בא"י לצורך הטמנת החמין לאלנט, מעשה הכלי הוא מצי' חלקים א. כלי קבול של חרס שעליו מכסה ובמרכז מכניסים החמין המאכלים. ב. מכשיר חימום שבמרכז מכניסים את כלי החרס הנ"ל, וכפי אשר הראה לי כלי חרס בולט למעלה מכשיר החימום שהוא ג"כ כעין כלי ורובו בתוך מכשיר החימום, וישנם כאלה שמכשיר החימום רק בתחתית הכלי, וישנם כאלה שמכשיר החימום הן בתחתית הכלי והן בצדדים.

רמז"ב מסופק בד"ן הטמנה במוסיף הכל דודאי לדעת השו"ע סי' רנ"ג ס"א דאם עומד ע"ג גחלים הוא בגדר איסור הטמנה במוסיף הכל א"כ כה"ג אסור, כי קא מבעיא ל' לדעת הרמ"א אם חשיב כה"ג הטמנה במקצת או נימא כיון שמשך גובה הקדרה מכוסה חשיב כה"ג הטמנה.

והג"ה בעיקר יסוד זה אם לדעת הרמ"א כשרובו מכוסה ורק פיה למעלה מגולה אם נחשב הטמנה במקצת ומותר לדעת הרמ"א או לא, הנה מקושית הרמ"א בסי' רנ"ג על מש"כ ד"י דכיון ששולי הקדרה נוגעים בגחלים הוי הטמנה כמש"כ הרא"ש והר"ן ריש כירה וע"ז הק' בד"מ דז"ע דהא לא נקרא הטמנה אלא כשמכסהו למעלה כמו שיפתאך בסי' רנ"ג, ועפ"ז מישב הוראת האו"ז המקיל, הנה מזה ודאי מוכח דהכל תלוי בזה אם מכוסה גם למעלה, ומזה מש"כ ככ' במכתבו להגרש"ז אוירבאך זללה"ה דכל מה שבי' ברמ"א ומ"כ סי' רנ"ג ס"ק מ"ח ודברי המ"כ בסי' רנ"ח, דמיירי בדבר שאינו מוסיף הכל אבל בדבר שמוסיף הכל אסור גם אם רוב הקדרה מוטמן, אין זה נכון כלל דהא המ"כ מפרש דברי הרמ"א שבי' וי"א שאם אפי' הקדרה עומדת ע"ג האש ממש כ"ז שהיא מגולה למעלה לא נקרא הטמנה והעיד שכן המנהג, וכדברי מג"א שם ס"ק י"ח בביאור דברי המרדכי, באם הגחלים מונחים קדיב הקדרה, לענין מכבה ומבעיר, אבל מצד הטמנה אין שאלה גם אם מונחים על שטח החיצוני של רוב הקדרה, כיון שאין מכוסה למעלה, וכאשר מפורש להדיא שם בשו"ע הגר"ז

בשם השארית יוסף בביאור המרדכי, והם דברי השארית יוסף שרמזו המג"א בר"ת (ש"י) ומדלל חולק המג"א על דבריו מכלל דקן ס"ל כפשטות דברי הרמ"א, וכן פשטות דברי הלבוש שם.

רא"ב כי יפה העיר כ"ת מלשון ר"ת בס' הישר סי' רל"ה דדעתו דהטמנה אסורה כשמוטמן רובו או כולו, לא כשאין גחלים רק כגובה אצבע וכיו"ב, ודאי דעת ר"ת כ"ה אבל אין זה דעת הרמ"א כלל, שנמשך אחרי דברי המרדכי וש"פ שדעתם כן.

וכן לא נעלם מאחי מש"כ מרן החזון איש ה' שנת סי' ל"ט ס"ק י"ט על מש"כ בד"מ דבסי' רנ"ז מבואר דלא נקרא הטמנה אלא במכסה מלמעלה ולכן סתם הרמ"א לדינא להקל ליתן גחלים, והחזון איש כ' ע"ז דאין זכר לזה בסי' רנ"ז, דמהם אין ראוי כשמטמין בגחלים ודעתו להחמיר בגחלים, וא"כ הה"ד בנ"ד, וע"ש ג"כ מה שמסקפק על המ"כ סי' רנ"ג ס"ק ס"ט וא"כ בודאי יש מקום להחמיר למי שרוצה, אבל קשה להלכה לדחות דברי רמ"א מפורשים שנמשכו אחריהו כמה וכמה גדולי אחרונים ובפרט המג"א למעין בדבריו, והרמ"א כ' שכן נוהגים.

וע"כ אומר בטח דודאי מי שרוצה להחמיר יחמיר וכמש"כ גם כבוד דודו הגדול הגאון רש"ז זללה"ה, אבל להרעיש על אלו שכן מחירים זה אין בידינו, ומש"כ כ"ת דאולי בנ"ד ומציאות זה לכו"ע אסור, עדין צריך לעיין בו, ובענין איסור שהי' הלא יש עצה שלא יהי' שהי' באיסור וע"ע בסימן שאח"ו.

כל צרכו מערב שבת, אך לאחר שראיתי את הקדירות ונשאלתי על כך אמרתי שאסור גם בשהיה ולהחזיר, רק יעצתי לו לעשות קדירה פשוטה של פח, ובכל ערב שבת יפסיקו בה בין קדירות התבשיל והמכשיר, וטוב שתהא גם בולטת וניכרת שהיא מפסקת ביניהם וגם ממצטת קצת את חום החשמל והאש היא כקטומה, ובאופן שכזה אם התבשיל מבושל כל צרכו אף שמצטמק ויפה כיון שהיא ממש חוצצת ומפסקת מסביב לכל קדירת התבשיל אפשר להקל ולעשות כן גם לכתחלה ולא לחשוש לאיסור הטמנה.^ב

יג. ואפילו כביעוד יום נמי אסור. בענין הקדירות הנקראים קראק - פאט והוא כלי חרס שבו מכניסים המאכל להתבשל, והכלי הנ"ל נמצא בתוך מכשיר חימום הצמוד אליו ומקיפו בכל הקיפו ובכל משך גובהו, וכטרתו לבשל ביסול איטי את כל התבשיל כסוה לא הוריתי בזה שום היתר, ואדרבה דעתי מסכמת לדבריו דכיון שהקדירה עם התבשיל מכוסה ומוטמנת כולה או רובה בתוך מכשיר חימום חשמלי, אין מעט האויר שביניהם נחשב כאינה מוטמנת כיון שכך הוא הדרך לבשל גם בימות החול, ולדעתי הרי זה חשיב ממש הטמנה בדבר המוסיף הבל, ואין להקל אפילו במבושל

ה. ובגדון זה אמר מרן וללה"ה לתלמיד שאף שבארה"ב נתפשט הדבר להיתר ויראים ושלמים משתמשים בו, אולם לדידו ברור שאסור. ואפילו באופן שהתבשיל מבושל כל צרכו קודם השבת צריך הדבר ליאסר משום הטמנה נמורה באש גופא, דהנה רוב הראשונים קיימא כשיבת השו"ע שברגע שהקדירה נוגעת באש הרי זה חשיב הטמנה, מ"מ הכא שהאש עצמה מקיפה את הקדירה שהרי מכל עבריו הוא מוקף בגוף חימום חשמלי שמתמם את הסיד בקביעות ואין זה סתם דבר המוסיף הבל, בודאי שזו עיקר הטמנה האסורה כיון שזה הרבה יותר מרמז שהרי כל הסיד בתוך האש ממש, וכיחוד שבחז"ל נוהגים להשתמש בו גם בחול וזהו דרך ביטולו. ולא מבעיא לאלו ששמים מצבת ע"ג הסיד בודאי אסור, אלא אפילו בלא"ה כשהסיד סגור ומכוסה במכסה אע"פ שזהו המכסה של הסיד עצמו הוי הטמנה ופשוט הוא דאסור להשתמש בכה"ג. אמנם אם משאירים את הסיד פתוח בלא המכסה כלל, פשוט שמותר. אך אין מבשלים באופן זה. גם פשוט שאסור להחזיר - סיד כזה מכוסה - בשבת ואין זה חשיב כלל כגרופה וקטומה. ואפילו אם מוציאים את הכפתור קודם השבת לא יועיל מאומה מפני שצריך שיהיה שינוי באש והגמ' אומרת שיש חשש של שמא יטה אפילו בנר שנמצא במקום נבזה הרבה, ואי נימא שהוצאת הכפתור מועילה בנדר"ד א"כ שיוציאו קודם השבת את הכפתורים של הגז וישאירו את הקדירות על הגז עצמו - בלא הפסק בינם ובין האש, ועיין

באגרות משה - או"ח ח"ד סי' ע"ד סעיף ל"ה - שהתיר לחמם קדירה עם תבשיל שעדיין חם במקצת גם בלא הפסק קדירה, אם אין שם אלא מידת חום אחת, אולם ההיתר שלו היה רק בדברים שאין רגילים לבשל בהם בחול וגם הדגיש שם שאין כוונתו לכלים שיש בהם בעיה של הטמנה - עיי"ש אודות פלטה שאינה מבשלת ושולחן ארים -.

ובסידר שגוף החימום מכסה רק מחצית מגובה הסיר הפנימי י"ל שכל מה שהרמ"א חולק על השו"ע זה ביחס לקדירה מגולה שנוגעת למטה בגחלים שלדעת השו"ע זה הטמנה והרמ"א חולק עליו, אולם בנר"ד שגוף החימום מקיף את כל הקדירה מאי נפק"מ אם כולו בפנים או רק חציו, ואף להמתירים בכגון דא יתכן שחלקו בדין הטמנה וסברי דבכה"ג לא חשיב הטמנה, אולם האך יתירו להשתמש בזה כמות שהוא הרי לכה"פ יש כאן בעיה של שהיה וחזרה, וההיתר של מבושל כל צרכו בשהיה וחזרה הוא הרי רק בריעבר וכמ"ש המ"ב - סי' רנ"ג סעיף א' ביאה"ל ד"ה ונהגו להקל - בשם הרא"ש המוטב יהיו שונגין אמנם ברור דאין כוונתו לשונג ממש אלא שאפשר לסמוך על דיעות המקילים.

גם על סידר ביטול שאין לו תוך עמוק רק מושב חשמלי עמוק מעט שעליו יושבת הקדירה אך איננו מקיף בגובה הקדירה השיב מרן זללה"ה דאף שאין בזה משום הטמנה מ"מ עדיין יש בזה איסור שהיה שהרי כך הרגילות לבשל בו וצריך גריפה וקטימה, והסכים דאם ניח בנייהם 5-6 שכבות של נייר כסף, בכה"ג זה יועיל להתיר שהיה בסידר כזה.

אולם לשים נייר כסף בקראק פאט בהקף של הקדירה, אמר שאין זה מועיל, ואף דיש שיטות ששהיה והטמנה הם איסור אחד ובמקום שיש היכר שניהם מותרים, מ"מ שיטה זו דחויה היא מההלכה רק כתוב שמי שנוהג כן א"א למחות בו, אך עיקר ההלכה שהטמנה זה איסור בפני עצמו גזירה שמא יטמין ברמין, ואסור אפילו אם עושה היכר.

והעצה היחידה לפי ראות עיניו היא לעשות עוד סידר בתוך המיחם שיחצוץ ממש בין הסיר לקדירת התבשיל, וגם שיהיה ניכר מלמעלה שהוא סידר נפרד דבכה"ג רואים שהתבשיל מתבשל בסידר אחר, ובכגון דא לא מצינו לאסור על הטמנה, ואף שיש שפקפקו בהיתר זה מ"מ כך נ"ל והגם שעדיין זה מוסיף הבל, בנר"ד שע"י הכלי החוצץ הוי שני סידרים נפרדים וגם הכלי הזה מפחית קצת מהחום של הגוף חימום, בכה"ג אפשר לכתחילה לסמוך על הרמ"א שכל המותר בשהיה מותר בהטמנה, עכת"ד.

9. רמ"א או"ח סי' רמז' סוף סעי' ח' -

הדשן סימן ס"ה ואגור (פי' ע"ה), וכמו שנתבאר לעיל סימן רנ"ד (ס"ב) ויתבאר לקמן סוף סימן רנ"ט (ס"ו). (מת) ומצוה להטמין לשבת כדי שיאכל חמין (יג) בשבת כי זהו מכבוד וענג שבת, (מט) וכל מי שאינו מאמין בדברי זוזקפמים ואוסר אכילת חמין בשבת דושינן שמא אפיקורוס הוא [(הר"ן) (הר"ז) (על המלוה) פרק (במה טומנין) (כירה) (סוף פי' ד"ה ח"ה)],

10. משנ"ב שם ס"ק מח' ומט' -

כל צרפה: (מת) ומצוה להטמין לשבת. אבל מי שמויק לו החמין (מט) מתיר לאכל צונן: (מט) וכל מי נכד. ובמינו בעונותינו הרבים מצוי קלקול גדול על ידי אלו שפורשין עצמם בשאט נפש מצות אכילת חמין בשבת, שבאין לבסוף על ידי זה אסור שפצוין לאינם יהודים שיתמו עבדון חמין בשבת, וכמה פעמים יבאו על ידי זה גם לידי אסור דאורייתא של שלשה אבות מלאכות, ותן בשול והבערה וכו', שמעמידין את הפלי עם עלי הטי"א על הפוליאר [ובלשוננו סאמאוא"ר] בשעה שהגחלים בוערות הוי בשול, ובכל פעם פשוטל את הפלי מעליו ומחזירו אחר כך הוא עובר על מבעיר ומכבה, דבשעה שהפלי עומד עליו מתפכה האש במקצת, ובהסירו מתבערים הגחלים, והעושה פן במזיד הוא פסול לערות ולשבועה מן התורה ומכרית את נפשו מארץ החיים, כי היא עברה שתניבין עליה (מט) פרת וסקילה, וכל בעל נפש לא יסור ממנהג ישראל להטמין חמין על שבת ולקדם מצות ענג שבת כאשר נהגו אבותינו מעולם וישומר מצות' נכד. וזה לשון בעל המאור בפרק פירה (טו' ד"ה ואם), כל מי שאינו אוכל חמין וכו', וצריך להזמין, לבשל להטמין, ולענג את השבת ולהשמין, הוא המאמין, וזוכה לקץ חמין, עין שם עוד:

י' שם (ביר יא ד), ר' אליעזר בשם ר' יוסי אמר מפני האיסטמסים ברכו במטעמים, עד כאן. נראה לי פירושו, מי שהוא איסטמנים ובימי החול אינו יכול לאכול מאכלים צוננים או חמין הסמונים מיום אתמול לשבת, ובטבע איסטמניותו מוזיקים לו מאכלים כאלה בחול, בשבת לא ידאג על זה (תהלים כב כז) יאכלו ענוים וישבעו, דהנה בדרך השי"ת את יום השבת שיהיה במאכלים הנזמנים בשבילו מעם מטעמים ומעדנים (עירובין עב) ורווחא לבסומי שכיח, (הגם שהאדם שבע ביותר ומזיק לו אכילה גסה, עם כל זה כיון שנותנין לו מעדנים אוכל ושבע ודשן ואין מזיק לו). כן הוא לענין מאכלי שבת, הגם שמאכלים כאלה הסמונים מיום אתמול מוזיקים לגוף בימות החול, כיון שהם נממנים לשבת שורה בהם הברכה שיהיו מבושמים ומעמם כמעדני מלכים ערבים לנפש ולגוף, ומי שהוא מאמין לדברי חכמים יבחין זה גם כן בחוש הנראה לעין בכל איש הישראלי אפילו החלושי כת, מה שאין כן המתפלספים אשר ערב לנפשם לחם שקר ואינם מאמינים לדברי חכמים, מאכלי שבת להם כמו שער בנפשם, ויפה אמרו קדמונינו אשר שרתה עליהם רוח הקודש, אמרו (כל בו הלכות שבת, לב). בודקין אחריו שמא מין הוא, ועיין בבעל המאור (ריש פי"ג דשבת) שכתב שמי שאוסר חמין הסמונים לשבת יתעסקו בו עממין, והאוכל למעדנים מאכלים הנהוגים בישראל להטמין לשבת יזכה לתחיה עי"ש, ושפטו זה לפרש הברכה על מאכלי שבת, אפשר למדו זה ממה שאמרו חז"ל (יומא לט) שהיתה הברכה מצויה בלחם הפנים, וכל זמן שהיתה הברכה מצויה ז) כל כהן שהגיע לו כפול

היה שבע ומעודן, ואפשר למדו גזירה שוה לחם לחם (כידוע י) לבקי בשותא דרבנן במדרשות שעל פי הרוב דרשותיהם מקובלות בגזירה שוה) כתיב בשבת (שמות פז כב) לחם משנה וכתוב התם (שם מה ל) לחם פנים לפני וכו' מה התם ברכה אף בלחם שבת ברכה ((ויקרא כא י, ברשי"י) המעודה נקרא על שם הלחם), ומדכתיב כאן סתם ויברך ולא פירש מהו הברכה, סמכו על גזירה שוה המקובלת שהברכה היא במאכלים הנזמנים לשבת, לפי זה צריכים לפרש ויקדש אותו, על פי מה שאמרו רז"ל (כתובות לו) המבשל בשבת אסור המאכל באכילה (ולמאן דסבירא ליה בהנאה) דכתיב (שמות לא יד) כי קודש היא לכם מה קדש אסור בהנאה אף מעשה שבת וכו', ויוצדק שפיר לפי זה ויברך אלקים את יום השביעי (פי"ן נרות לו"י) את לרבות הפל ליום השביעי היינו יום הששי, ברכו במטעמים, היינו כשמבשל ביום הששי לצורך שבת, ויקדש אותו, מח שאין כן אותו בעצמו קודש, היינו כשמבשל בשבת עצמו נאסר המאכל כקודש, עיין ברש"י פרשת תצא (דברים כב ט) פן תקדש המלאה וכו', מפרש רש"י, פן תקדש כתרנומו תמתאב, כל דבר הנתעב על האדם בין לשבח כגון הקדש בין לגנאי כגון איסור, נופל בו לשון קודש (כי עיקר תיבת קודש פירושו דבר הנבדל, נ"ל) כמו (ישעי' מה ה) אל תגש בי כי קדשתוך, ודי בזה כעת.